

Vastaselitys

Asiassa dnr:o 1047/03.04.04.04.16/2023

Poikkeaminen Aapa, Pelkosenniemen rakennuslautakunta 20.6.2023 §32

Pelkosenniemen Luonnonsuojeluyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Rakennusvalvontaviranomaiselle osoitettu lausuntopyyntö ja sen käsittely viranomaisessa

Kyseessä on rakennusvalvontaviranomaisen päätöksestä tehty valitus eikä kunnan toimintaa koskeva valitus. Valitus koskee nimenomaan rakennusvalvontaviranomaisen menettelyä ja lain tulkintaa sekä viranomaisen virkavelvollisuutta.

Lausuntopyynnössään hallinto-oikeus pyytää viranomaista antamaan vastineensa puolueettomasti, tasapuolisesti ja totuuden mukaisesti, kuten viranomaisen tuleekin aina ja kaikissa olosuhteissa toimia ja pyrkiä toimimaan.

Kiistatonta on, ettei rakennusvalvontaviranomainen ole lausunut asiassa. Saatujen asiakirjanäyttöjen perusteella on selvää, ettei rakennusvalvontaviranomainen ole noudattanut virkavelvollisuuttaan lausua asiassa, vaan on siirtänyt asian kunnanhallitukselle ratkaistavaksi. MRL §21 1 mom mukaan kunnanhallitus ei voi toimia rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia asioita ei voi siirtää tai ottaa käsiteltäväksi kunnan hallitukseen. Kunnanhallituksen lausunto on hylättävä ja hallinto-oikeuden on päätöksessään todettava, että kunnanhallitus on ylittänyt toimivaltansa lausua asiassa, joka kuuluu rakennusvalvontaviranomaisessa ratkaistavaksi. Samalla hallinto-oikeuden on myös todettava, että rakennusvalvontaviranomainen on laiminlyönyt virkavelvollisuutensa ja jättänyt asiassa vastaamatta hallinto-oikeudelle. Kunnan toimittamalla lausunnolla ei näin ollen ole todistusarvoa käsiteltäessä valitusta hallinto-oikeudessa ja se tulee hylätä.

Vastaselitys asiassa

Jos kuitenkin hallinto-oikeus jostain syystä katsoo, että kunnanhallituksella olisi toimivalta rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, lausumme asiassa edelleen seuraavaa:

Kiistatonta on, että rakennuspaikka sijaitsee tulva-alueella. Päätös rikkoo siis MRL §116 rakennuspaikan kelpoisuusehtoa. Rakennuspaikalla ei saa lain mukaan olla tulvan eikä sortuman vaaraa. Paikka sijaitsee melkein 1m tulvarajan alapuolella eikä poikkeamisen myöntämiselle ole laillisia edellytyksiä. Lisäksi on riski, että alueella on myös sortuman vaaraa, eikä alue sen puolestakaan sovellu rakentamiseen.

Huomiota kiinnitämme myös seuraavaan eli lautakunta ei ole liittänyt asiassa vaadittuja selvityksiä päätöksensä liitteeksi. esim. rakennuslupa ja poikkeamislupakartta olisi tullut olla päätöksen liitteensä. Sitä ei meillä ole ollut käytössämme valitusta tehdessämme koska sitä ei ole viranomaisessa käsitelty. Pyydämme saada lautakunnan sihteerin toimittamat asiakirjat nähtäväksemme.

Huomattavaa asiassa on, että kunnanhallitus ei ole rakennusvalvontaviranomainen

Kiistatonta on, ettei viranomainen ole perustellut päätöstään eikä viranomainen ole esittänyt lausunnossaan sitä, miksi viranomainen ei ole perustellut päätöstään. Samalla on kiistatonta, ettei viranomainen ole esittänyt mitään erityisiä perusteluita hakija olisi esittänyt hakemuksessaan. Hallinto-oikeuden tulee päätöksessään ottaa kantaa siihen voiko viranomainen keksiä perusteluita tai väittää niiden olemassaolon vaikka todellisuudessa hakija ei ole esittänyt erityisiä perusteluita.

Epäselvää asiassa on, onko ns. selityksen kirjoittanut kunnanhallitus vai rakennustarkastaja koska siinä ei ole merkintöjä siitä kuka sen on tehnyt, valmistellut ja koska se on kirjoitettu. Asialla on merkitystä sillä MRL mukaan on kiellettyä että kunnanhallitus tai sen alainen viranhaltija hoitaisi ja valmistelisi rakennusvalvontaviranomaiselle kuuluvia asioita. Ne kuuluvat yksiselitteisesti ja kiistatta vain ja ainoastaan rakennustarkastajan valmisteltavaksi.

Rantapoikkeamismenettelyssä rakennuskelpoiseksi rantaviivaksi Etelä-Savon mallin ja maakuntakaavassa vahvistetun menettelytapaohjeen mukaisesti rakennuskelpoista rantaviivaa laskettaessa tarkastetaan ensin rakentamiskelpoisen rantaviivan määrä. Kiistatonta on, että koko tilan alue on tulvavaarallisella alueella ja osittain sortumavaarallisella alueella ja näin ollen rakentamiskelpoista rantaviivaa on tasan 0m. Tämän pidemmälle ei rantapoikkeamista tarvitsekaan valmistella sillä ainoa oikea ja laillinen johtopäätös asiassa on, ettei tilan aluetta voi käyttää rakentamiseen.

Kunnanhallituksen viittaukset siihen, että alueella olisi myönnettyjä rakennuslupia samalla korkeuskäyrällä, ei voida pitää toteen näytettynä sillä meille ei ole osoitettu nähtäväksemme poikkeamisluvista ja rakennusluvista laadittua karttakopiota. Kiistatonta on, että niityillä on vanhoja heinälatoja josta suuri osa on lähtenyt tulvan matkaan ja osa on vielä paikoillaan.

Kiistatonta on myös se, että rakennus on luvatta rakennettu, eikä rakennusvalvontaviranomainen ole vastannut siihen miten viranomainen aikoo puuttua asiaan. Kunnanhallitus ei ole löytänyt tästä moitittavaa. Asia ei kuulu kunnanhallitukselle vaan viranomaisen toimien tarkastelu kuuluu rakennuslautakunnalle joka toimii rakennusvalvontaviranomaisena.

Kunnan hallitus vastineessaan väittää että kunnalle on annettu oikeus päättää poikkeamishakemukset. Kunnanhallitus unohtaa kertoa että toimivalta ei ole kunnanhallituksella vaan rakennusvalvontaviranomaisella eli rakennuslautakunnalla. Kyseessä on sauna, eikä kevytrakenteinen heinälato mihin kunnanhallitus päätöksessään viittaa. Huomattavaa on että tulvamotoitus on tehty Kokkosnivan voimalaitoksen rakentamisen (1990) jälkeen. Säännöstely ei poista tulvariskejä. Tosiasiassa tulvariskit ovat olemassa ja niiden arvo on laskettu olemassa olevien riskien ja uoman karheuden perusteella laskennallisille virtaamille. Kunnanhallitus ei ole perustellut päätöstään. Kantatilatarkastelusta toteamme, ettei kunnanhallitus ole perustellut lausuntoaan. Kiistatonta on, ettei Etelä-Savon mallia ole käytetty, koska rakentamiskelvottomia ranta-alueita on laskettu mukaan rantaviivaan, eikä myöskään kapeita salmia ole puolitetty laskennassa. kunnanhallitus ei ole esittänyt perusteita sille kuka lausunnon on kirjoittanut tai kuka on laatinut kantatilalaskelman. Kunnanhallitus viittaa Pohjois-Savon malliin eikä ole esittänyt mikä se on. Maakuntakaavassa on annettu ohjeet rantaviivan laskentamenettelystä Etelä-Savon malliin.

Mikäli rakennustarkastaja on laatinut laskelman, on hallinto-oikeuden todettava rakennustarkastajan rikkoneen virkavelvollisuuttaan hyväksymällä laskennalliseksi rantaviivaksi ja siten rakennuskelpoisiksi kaikki tulvavaaran alla olevat rannat.

Lausumme Laineen vastineeseen että luonnonsuojeluyhdistyksen muutoksenhakuoikeus koskee kaikkia luvan ehtoja MRL §193 mukaisesti eikä pelkästään luonnonsuojelullisiin asioihin keskittyviä seikkoja kuten KHO on vuosikirjapäätöksessään **113:2019 KHO** päättänyt.

On erikoista ettei kunnan rakennusvalvontaviranomainen vastaa hallinto-oikeuden selviin kysymyksiin ja asiakirjapyyntöihin ja se, että kunnanhallitus puuttuu rakennusvalvontaviranomaisen päätösvallassa oleviin asioihin.

Huomautamme että asiassa sovelletaan päätöksen tekohetkellä olevaa hallintosääntöä joka ei ole meillä saatavilla ja pyydämme, että hallinto-oikeus

pyytäisi asian selvittämiseksi ja päätöksen valmistelemista varten rakennusvalvontaviranomaiselta kunnassa 14.3.2023 voimassa olleen hallintosäännön.

Pidämme tärkeänä, että hallinto-oikeus puuttuu rakennusvalvontaviranomaisen ja kunnanhallituksen väliseen työnjakoon ja toimintaan ja sen että hallinto-oikeus toteaa päätöksen olleen lain vastaisen sekä syntyneen virheellisessä järjestyksessä ja tulevan siten hylätyksi. Kunnanhallituksen olisi lain mukaan tullut hylätä kj:n esitys ja palauttaa asia rakennuslautakunnalle käsiteltäväksi.

Valitusoikeudestamme viittaamme asiassa aikaisemmin lausumaamme ja toteamme edelleen, ettei Pyykösellä ole nimenkirjoitusoikeutta asiassa ja että yhdistyksen asioista vastaa yhdistyksen hallitus. Valitusoikeutemme perustuu MRL § 193:een ja sen kohtaan 6).

Pidämme merkittävänä sitä, että kun päätäntävalta rantapoikkeamisista siirtyi kunnalle, ei ollut tarkoitus että rakentaminen tulvavaarallisille alueille sallittaisiin ja muutettaisiin rakentamiskaikojen kelpoisuusehtoja ja rakentamiskelpoisen rantaviivan laskentamenetelmiä kuten rakennustarkastaja ja rakennuslautakunta tässä ovat tehneet.

Pyydämme hallinto-oikeutta vielä tarkistamaan sen, onko kunnanhallitus noudattanut julkisuuslain perusteita julkaisemalla kaikki hallinto-oikeuden asiakirjat tietoverkossa henkilötietoineen.

Pelkosenniellä 13.12.2023

Allekirjoitukset

Pelkosenniemen luonnonsuojeluyhdistys ry, hallitus psta

Pekka Nyman PJ ja sihteeri

Liitteet: Rakennuslautakunnan pöytäkirja 17.10.2023 §59